

Sygn. akt **XXVII Ca 228/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Cylc
-----------------	---------------------

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2019 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Spółka z o.o. z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **Spółka z o.o. z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt II C 549/18

oddala apelację.

SSO Ewa Cylc

Sygn. akt XXVII Ca 228/19

UZASADNIENIE

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd odwoławczy nie przeprowadził postępowania dowodowego, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. ograniczono uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego pozbawiona jest uzasadnionych podstaw prawnych..

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i zgodnie z art. 382 k.p.c. przyjmuje je za własne. Akceptuje również wnioski wywiedzione z tych ustaleń i ocenę prawną przedstawioną przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 355 § 1 k.p.c. Zdaniem pozwanego nieumorzenie postępowania z uwagi na cofnięcie powództwa przez powoda, naruszyło zasady właściwego procedowania w sprawie. Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

Cofnięcie pozwu jest wycofaniem wniosku o udzielenie ochrony prawnej roszczeniu procesowemu. Jest wyrazem prawa powoda do dysponowania przedmiotem procesu oraz przejawem odwoalności czynności procesowych. Jeżeli pozew zostanie skutecznie cofnięty, udzielenie ochrony prawnej w postaci wydania wyroku staje się bezprzedmiotowe i niedopuszczalne i w takim wypadku sąd wyda postanowienie o umorzeniu postępowania. Zrzekając się roszczenia procesowego, powód rezygnuje wówczas ze zbadania jego zasadności w tym samym stanie faktycznym i wobec tego samego pozwanego. W razie ponownego wytoczenia powództwa o to samo roszczenie i przeciwko temu samemu pozwanemu, sąd wydaje wyrok oddalający powództwo. Wówczas cofnięcie powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia stanowi negatywną przesłankę procesową do ponownego wniesienia powództwa o to samo roszczenie.

Analiza akt sprawy pozwoliła stwierdzić, iż w niniejszej sprawie wnioski o cofnięcie pozwu nie zostały skutecznie złożone. Co prawda, pozwany jako załącznik do apelacji dołączył kserokopię takiego pisma, jednak w aktach sprawy brak jest takiego wniosku. W związku z tym Sąd nie miał realnej możliwości ustosunkowania się do tego i prowadził postępowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Niezasadny jest także pogląd skarżącego, jakoby przelew wierzytelności z tytułu zryczałtowanego odszkodowania przysługującego na podstawie rozporządzenia (WE)

nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotu, zwanego dalej „rozporządzeniem

nr 261/2004”, był niedopuszczalny jako naruszający art. 449 k.c. i 509 § 1 k.c. Wierzytelność jako prawo podmiotowe co do zasady może być przedmiotem przelewu, niezależnie od źródeł jej powstania (art. 509 k.c.) Zarówno wierzytelność pieniężna, jak i niepieniężna jest zbywalna, chyba że zakazuje tego ustawa (art. 499, art. 595, art. 602 czy art. 912 k.c.)

lub umowa bądź sprzeciwia się temu właściwość zobowiązania. Przedmiotowa wierzytelność przysługująca pasażerowi spóźnionego lotu na podstawie rozporządzenia nr 261/2004 nie jest objęta ustawowym zakazem zbycia. Nie stanowi o tym przepis powołanego rozporządzenia ani żaden akt rangi ustawowej. Wierzytelność ta nie ma charakteru osobistego i nie jest wyłącznie zadośćuczynieniem rozumianym jako naprawienie szkody o charakterze niemajątkowym. Nie jest więc objęta zakazem zbywania wynikającym z art. 499 k.c. i jej zbycie nie narusza art. 509 § 1 k.c.

Niewątpliwie roszczenie odszkodowawcze poprzednika prawnego powoda

jest wierzytelnością, która stanowi prawo majątkowe. W powołanym rozporządzeniu

nr 261/2004 nie rozstrzygnięto charakteru prawnego odpowiedzialności przewoźnika lotniczego, w szczególności nie wskazano, czy wynika ona z umowy, czy zobowiązania pozaumownego, niemniej jednak zarówno z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości,

jak i orzeczeń Sądu Najwyższego wnioskować należy, że odszkodowanie przysługujące

na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia stanowi cywilnoprawną kompensację szkód materialnych i niematerialnych związanych z nienależytym wykonaniem przez przewoźnika zobowiązania wynikającego z zawartej umowy przewozu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia

17 marca 2017 r., III CZP 111/16). Ryczałtowy charakter odszkodowania, brak konieczności wykazania jej rozmiaru, charakteru i związku przyczynowego z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy przewozu uzasadnia tezę o podobieństwie do kary ustawowej uregulowanej w art. 485 k.c. stanowiącej skutek niewykonania zobowiązania kontraktowego.

Zaznaczyć przy tym należy, że powyższe nie prowadzi do uznania, że chronione przez rozporządzenie nr 261/2004 prawo jest dobrem osobistym objętym katalogiem z art. 23 k.c.

(zob. uchwała SN z 19 listopada 2010 r., III CZP 79/10).

Tym samym przelew roszczenia poprzednika prawnego powoda należy uznać

za dopuszczalny. Przeszkody dla tej czynności prawnej nie stanowi również właściwość zobowiązania. W doktrynie przyjmuje się, że przelew byłby sprzeczny z właściwością zobowiązania, gdyby zmiana wierzyciela prowadziła do

zmiany „tożsamości zobowiązania”, naruszałby interesy dłużnika, prowadząc do nałożenia na niego dodatkowych obowiązków

lub ryzyka, które nie występowały w ramach pierwotnego stosunku zobowiązaniowego. Czynnikiem przesądzającym o niedopuszczalności cesji z powodu naruszenia właściwości zobowiązania może być szczególne zaufanie, na jakim oparty jest dany stosunek zobowiązaniowy czy też ściśle związanie wierzytelności, także o majątkowym charakterze, z osobą wierzyciela, gdzie ze względu na przedmiot świadczenia istotne są przymioty osoby, która ma spełnić świadczenie. Wierzytelność ściśle związana z osobą danego wierzyciela jest „dopasowana” do jego konkretnych, indywidualnych potrzeb i interesów, nie może być bowiem przeniesiona na inny podmiot bez naruszenia interesów dłużnika, który musiałby podejmować wiele działań dla zaspokojenia tak specyficznych, indywidualnych interesów i potrzeb. Jako przykład wskazuje się obowiązki określone w art. 908 § 1 k.c. Na podstawie umów cesji powód nabył wierzytelności w stosunku do pozwanego o odszkodowanie z tytułu opóźnionego lotu określone w rozporządzeniu nr 261/2004.

W myśl art. 5 ust. 1 lit. c tego rozporządzenia, w przypadku odwołania lotu (lub dużego opóźnienia – co wynika z wyroków Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 2009 r., C-402/07 i C-432/07 i z dnia 23 października 2012 r., C-581/10) obsługujący przewoźnik lotniczy powinien wypłacić pasażerowi odszkodowanie na zasadach określonych w art. 7 w kwocie zależnej od długości trasy przelotu.

Sąd Okręgowy zważył, że wykładnia art. 5 ust. 3 i pkt 14 Preambuły do Rozporządzenia nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów prowadzi do wniosku, że aby można było mówić o wyłączeniu odpowiedzialności przewoźnika za odwołany lot, musi nastąpić zdarzenie spełniające trzy przesłanki: 1) nadzwyczajna okoliczność; 2) okoliczność, której nie można było przewidzieć i uniknąć; 3) okoliczność ta nastąpiłaby pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, przy czym ciężar dowodu zaistnienia tych przesłanek spoczywał na przewoźniku.

Wypada też zauważyć, że w/w rozporządzenie definiuje „nadzwyczajne okoliczności” w pkt. 15 preambuły rozporządzenia stwierdzając, że „za nadzwyczajne okoliczności powinno się uważać sytuację, gdy decyzja kierownictwa lotów w stosunku do danego samolotu spowodowała danego dnia powstanie dużego opóźnienia, przełożenie lotu na następny dzień albo odwołanie jednego lub więcej lotów tego samolotu pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków przez zainteresowanego przewoźnika, by uniknąć tych opóźnień lub odwołań lotów”. Tak więc definicja ta nie zawierała elementu działania siły zewnętrznej, wyższej, niezależnej od działania przewoźnika, a powodującej np. awarię samolotu.

W niniejszej sprawie żadna z wymienionych sytuacji nie miała miejsca. M. B. zawarł z biurem (...) Sp. z o.o. w O. umowę uczestnictwa w zagranicznej wycieczce. Organizator w ramach zawartej umowy zapewniał także przewóz lotniczy liniami (...) Sp. z o.o. na trasie C.-P. w dniu 18 czerwca 2017 roku. W wyznaczonym terminie powód stawił się na odprawę, jednak lot nr (...) dotarł na lotnisko docelowe z ponad 3-godzinnym opóźnieniem. Ponadto pozwana w żaden sposób nie podała przyczyn opóźnienia. Swoje zarzuty kierowała w odniesieniu do cesji wierzytelności. Według niej takie przeniesienie było niedopuszczalne, w związku z tym (...) S.A. nie miał legitymacji czynnej do wystąpienia z przedmiotowym roszczeniem. Zarzuty naruszenia prawa materialnego w tym przedmiocie zostały omówione powyżej.

W ocenie Sądu Okręgowego postawa pozwanej świadczy o tym, że żadna z okoliczności egzoneracyjnych, wyłączająca odpowiedzialność odszkodowawczą apelującej nie zaistniała. Pozwany nie wykazał bowiem, aby opóźnienie lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Brak jest również dowodów, które przemawiałyby za tym, iż opóźnienie wystąpiło z przyczyn niezależnych od przewoźnika.

Z tych wszystkich wskazanych wyżej względów na podstawie art.385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

SSO Ewa Cylc